

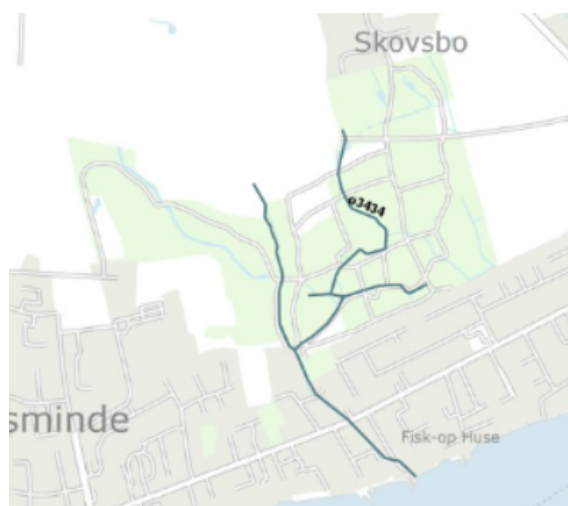
Bilag 2. Svendborg Kommunes høringssvar til ændringer af de statslige vandområdeplaner 2021-2027 (genbesøg)

Den 20. december 2024 sendte Ministeriet for Grøn Trepert et opdateret forslag til vandområdeplanerne for planperiode 2021-2027 med tilhørende bekendtgørelser, vejledning og miljørapport i seks måneders høring. Den nye version er et resultat af genbesøget som følge af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug fra oktober 2021 og opdateringen af indsatser for kystvande, herunder kollektive virkemidler som følge af Grøn Trepert. Som del af genbesøget er der desuden taget stilling til en række yderligere indsatser i forhold vandløb, søer, grundvand og miljøfarlige forurenede stoffer. Høringsfristen er den 20. juni 2025. Herunder følger Svendborg Kommunes høringssvar til vandområdeplanen.

1) Tekniske bemærkninger til restaureringer af vandløb

I udkast til vandområdeplaner 2021-2027 (genbesøg) er udpeget en række vandløbsstrækninger, hvor der skal gennemføres indsatser, som skal forbedre de fysiske forhold ved vandløbsresturering med henblik på at sikre de fastsatte miljømål. Svendborg Kommune har gennemgået de konkrete indsatser i udkast til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt i høringsværktøjet "MiljøGIS for genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027". I forbindelse med gennemgangen har kommunen kommentarer til flere konkrete indsatser. De følger her:

Id. nr. 03434 - Povlinelundsbækken - Åbning af rørlagte strækninger - 2,03 km

Vandområdet (o3434) er forholdsvis kort og ligger rørlagt på lange stræk. De nederste 995 meter før udløbet i Det Sydfynske Øhav er det et offentligt vandløb. Jf. før kommunens regulativopmåling løber det dybt nedgravet under terrænen. Her har det et stort fald – på nogle stræk 0,23 % og det ligger i rør på store dele af den offentlige del (ø60 cm). De sidste omtrent 500 meter før havet løber det under en større vej (Rantzausmindevej) og gennem et villakvarter. Nogle steder ligger vandløbet her mere end to meter under terrænen. En genåbning vil kræve plads og vil forudsætte adgang til at etablere et åbent vandløb gennem flere haver. Detaljerede opmåling af vandløbet fremgår af vandløbsregulativet, som kan hentes på siden: www.mitvandloeb.dk.

Kommunen vurderer, derfor på baggrund af det forliggende materiale, at et genåbningsprojekt ikke vil være omkostningseffektivt. Kommunen anbefaler derfor, at indsatsen udgår af vandområdeplanen.

Id. nr. o3448_x – Uden navn - Åbning af rørlagte strækninger, Fjernelse af fysiske spærringer - 1,62 km

Jf. Svendborg Kommunes vandløbsregulativ kaldes vandløbet Vandløb fra Egebjerg Mose. Bortset fra de første 100 meter nær havet er vandløbet rørlagt på de første omkring 600 meter. Røret ligger dybt under terrænen (mellem 1 og 2 meter) og løber blandt andet under Rantzausmindevej, der er en større vej og gennem et villakvarter.

Et genåbningsprojekt vil derfor næppe være omkostningseffektivt. Kommunen anbefaler derfor, at indsatsen udgår af vandområdeplanen.

Id.nr. o3474_x – Kobberbæk - Åbning af rørlagte strækninger – 5,52 km

Den nederste del af Kobberbækken og dermed vandområde o3474_x løber gennem centrale dele af Svendborg by. Vandløbet har stor rekreativ værdi for kommunens borgere; samtidig er flere nærliggende kvarterer udfordret af risiko for oversvømmelse i forbindelse med ekstraordinære nedbørshændelser.

Derfor har Svendborg Kommune i en del år arbejdet på at genåbne Kobberbækken, der ligger rørlagt under tung infrastruktur, blandt andet havn og centrale veje. Kommunens projekt omfatter strækningen fra Svendborg Havn og opstrøms forbi opstemningen ved Ørkild Mølle (Spærringsid. nr. ODE-463). Det kommunale havneudviklingsprojekt vil formentlig løfte dele af de udpegede indsatser. Projekt er allerede forundersøgt med kommunale midler blandt andet med midler fra Havørred Fyn.

Derfor vil en genåbning alene med statslige vandplanmidler næppe være omkostningseffektiv, men formentlig hvis det koordineres med de kommunale planer. Kommunen ønsker derfor, at forundersøge et muligt projekt med henblik på at kunne vurdere en eventuel realisering på et fagligt grundlag.

Id. nr. o8151_a – Kobberbæk - Fjernelse af fysiske spærringer, Åbning af rørlagte strækninger – 0,85 km

Høringssvar: Samme problemstilling som indsendt til indsatsnr. o3474_x.

Id. nr. o3478 - OllerupSkerninge Skelrende - Fjernelse af fysiske spærringer – 2,23 km

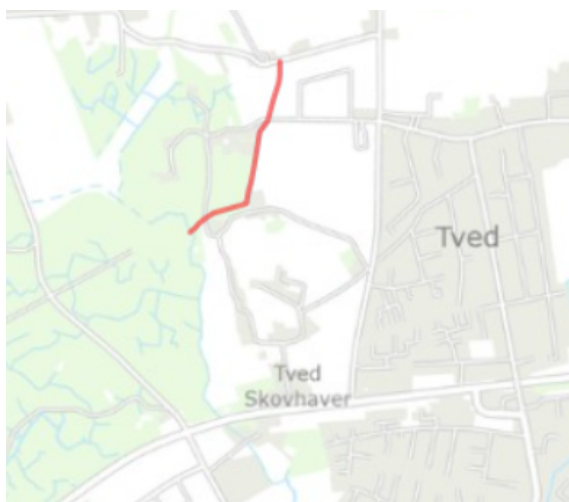
Svendborg Kommune har tidligere undersøgt mulighederne for at genåbne den rørlagte strækning af vandområdet umiddelbart nedstrøms Faaborgvej. I den forbindelse viste det sig, at et anlægsprojekt ikke var omkostningseffektiv. Derfor søgte og fik kommunen fritagelse for at gennemføre projektet af Miljøministeriet. Det anbefales derfor, at indsatsen udgår af indsatsbekendtgørelsen.

Id.nr. o3629_x - Uden navn - Åbning af rørlagte strækninger – 2,85 km

Vandområde o3629_x er en del af Ellerup Bæk, som igen er et tilløb til Stokkebæk med udløb i Langelandssund. Svendborg Kommune har forundersøgt muligheden genåbne strækningen, men fandt at det ikke var omkostningseffektivt. Efterfølgende har Miljøministeriet fritaget kommunen for at gennemføre en indsats. Det anbefales derfor, at indsatsen udgår af indsatsbekendtgørelsen.

Id. nr. o8155 – Uden navn - Åbning af rørlagte strækninger – 0,72 km

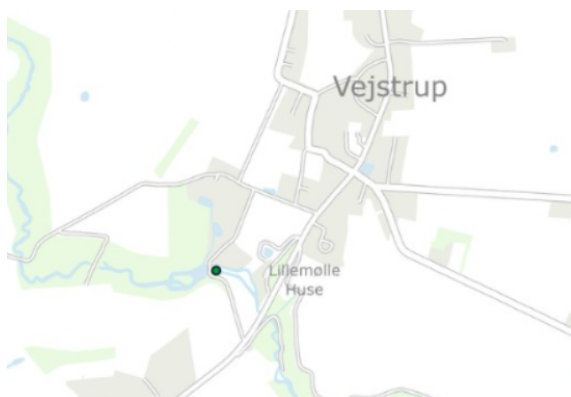
Vandområdet er et tilløb til Trappebæk med begrænset økologisk værdi pga. ringe faldforhold og vandføring. Vandområdet løber desuden opstrøms i en række spærringer/rørlægninger, som næppe er omkostningseffektive at gennemføre. Vandområdet ligger højt oppe i systemet og vil derfor næppe heller være omkostningseffektivt. Kommunen anbefaler, at indsatsen udgår af indsatsprogrammet.

**Id. nr. u39_x – Hellegården - Åbning af rørlagte strækninger,
Fjernelse af fysiske spærringer – 1,6 km**

Miljøministeriet har allerede fritaget Svendborg Kommune for at gennemføre en indsats på strækningen på grund af manglende omkostningseffektivitet.

**Id. nr. o10355_x – Vejstrup Å - Fjernelse af fysiske spærringer
- 8,14 km**

Svendborg Kommune har fået fritagelse for at gennemføre en indsats i forbindelse med spærringen ved Lille Mølle (Id nr. ODE-1188), da det ikke er muligt at finde en omkostningseffektiv løsning blandt andet pga. hensyn til kulturhistoriske interesser.

2) Kongshøj Mølle

Svendborg vil gerne anerkende, at ministeriet har udpeget spærringen ved Kongshøj Mølle ved Kongshøj Å til indsats. Spærringen ved Kongshøj Mølle ligger nær havet og udgør væsentlig hindring for fisk og smådyr til et af Fyns store vandløb. Største delen af vandløbet ligger i Nyborg Kommune, alligevel ser Svendborg Kommune med tilfredshed, at der skal skabes passage, fordi flere Svendborgvandløb er tilløb til Kongshøj Å og fordi Kongshøj Å er grænsevandløb mellem Svendborg Kommune og Nyborg Kommune.

Erhvervsfremmeprojektet Havørred Fyn, som ejes af Svendborg Kommune og de ni øvrige fynske kommuner bygger på tre indsatser: Markedsføring af Fyn som lystfiskerparadis for turister, udsætning af havørred og restaurering af vandløb. Etablering af passage forbi spærringen ved Kongshøj Mølle vil betyde, at der igen kan etablere sig en solid vild ørredpopulation, som kan understøtte Havørred Fyns langsigtede mål om at udfase udsætningsarbejde til fordel for et bæredygtigt fiskeri efter vilde fisk.

3) Utilstrækkelig indsats i forhold til søer

På landsplan indgår 986 søer i vandområdeplanerne 2021-2027 og kun en yderst begrænset andel opfylder på nuværende tidspunkt miljømålet om god økologisk tilstand og kun en mindre andel forventes at opfylde det inden fristen i 2027. Kun 77 af næsten 1.000 søer er udpeget til en restaureringsindsats. Af disse ligger de to Sørup Sø (Id. nr. 242) og Gudme Sø (Id. nr. 222) i Svendborg Kommune. Kommunen er allerede i gang med at forundersøge muligheden for en anlægsindsats i Gudme Sø.

Svendborg Kommune har yderligere en række store søer, hvor tilstanden enten er ukendt eller som er langt fra at opnå målopfylde. Det drejer sig om følgende seks vande: Ollerup Sø (Id. nr. 232), Hvidkilde Sø (Id. nr. 226), Vejlen (Id. nr. 11506) på Tåsinge og Valdemar Slotssø (Id. nr. 245) Espelund Sø (Id. nr. 11503) beliggende ved Hørsehave.

Det er kommunens vurdering at ingen af disse søer vil opnå miljøtilstanden god økologisk tilstand uden, at der gøres en aktiv restaureringsindsats. Svendborg Kommune vil derfor opfordre ministeriet til at udpege de nævnte søer til restaurering.

4) Regl for beregning af kvælstofindsats i kystvande er uhensigtsmæssig

I genbesøget af vandområdeplaner er reduktionsbehovet for flere delvandomplande i det vestlige Storebælt langs Fyns østkyst ændret markant:

Delvandompland	Indsatsbehov VP3	Indsatsbehov genbesøg
Holckenhavn Fj.	126	119,8
Nyborg Fj.	32,6	-
Langelandssund	11,1	-
Lunkebugten	Ukendt, men til stede	-

Det har store konsekvenser for planlægning og realisering af vådområde- og lavbundsprojekter i omlægningsplanerne for Grøn Trepert (specifikt Det Sydfynske Øhav og Storebælt), idet tilskudsberettigelse forudsætter, at der er et defineret reduktionsbehov for vandoplandet. I Den Grønne Trepert - Det Sydfynske Øhav er der flere store potentielle vådområde projekter, der udleder til Langelandssund, som mister mulighed for tilskud. Svendborg Kommune antager, at ændringen skyldes kædeberegningsprincippet som beskrevet i genbesøget, men vil gerne anfægte dette. Det er et princip, der er udmærket til lukkede fjorde, men i dette tilfælde giver det dårligt mening. I genbesøget forudsættes det, at hvis reduktionsbehovet for Holckenhavn bliver mødt, vil det forbedre tilstanden for de nedstrøms delvandomplande. Men hvordan det ender med at være et lavere totalt reduktionsbehov på knap 50 t, i forhold til den oprindelige plan, er uforståeligt. Hydrografien i det vestlige Storebælt er komplekst og lægger ikke op til en kædeberegning. Netto strømsystemer er nordgående i Storebælt, men der er også periodiske sydgående strømme især i Langelandssund.

5) Indsatser i forhold til regnbetingede udløb

Der er i genbesøget af vandområdeplanerne taget stilling til, om der skal være yderligere tiltag på de regnbetingede udløb. Indsatser fra de tidligere vandområdeplaner er enten udført eller videreført i genbesøget. I Svendborg Kommune er der ikke nye tiltag på de regnbetingede udløb. Der er usikkerhed omkring en videreført indsats ved et regnbetingede udløb til Christinedalsbækken. Indsatsen vises ikke på MiljøGis, men fremgår af *Tabel 7 Vandløb for hvilke der skal gennemføres foranstaltninger over for regnbetingede overløb* i Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Se klip nedenfor.

t38	Christinedalsbækken	x1: 601560.36, y1: 6101091.93, x2: 601494.49, y2: 6101468.15	0.44	Ja

Indsatsen er ifølge Svendborg Kommunes vurdering udført, og der er givet udledningstilladelse til det regnbetingede udløb til Christinedalsbækken. Svendborg Kommune foretager sig derfor ikke mere i forhold til denne indsats, medmindre Miljøstyrelsen henvender sig.

6) Manglende høring af spildevandsindsats på renseanlægget Egebjerg Syd.

Det er i forbindelse med genbesøget af vandområdeplanerne lavet en politisk aftale om reducere af kvælstof i visse vandoplande. Da det er en politisk aftale, kan indsatskravene som udgangspunkt ikke ændres og skal gennemføres.

Svendborg Kommune opfordrer til, at indsatskravene følger den almindelige høringsproces. Dette vil give kommunerne mulighed for at komme med relevant information om selve indsatsen, og om der findes andre indsatser som vil være mere relevante i de enkelte vandområder.

7) Mangelfuldt datagrundlag for miljøfremmede stoffer

Der er en generel mangelfuld viden om den kemiske tilstand i de danske vandløb. Dette gør det vanskeligt at vurdere vandløbenes egentlige tilstand. For at øge vidensgrundlaget om den kemiske tilstand i vandløbene vil Miljøstyrelsen anvende modelleret data. Svendborg Kommune opfordrer til, at der i stedet udføres konkrete målinger i de danske vandløb for at sikre at den viden, der opbygges på området, er korrekt og tilstrækkelig til at sikre opfyldelse af miljømålene.

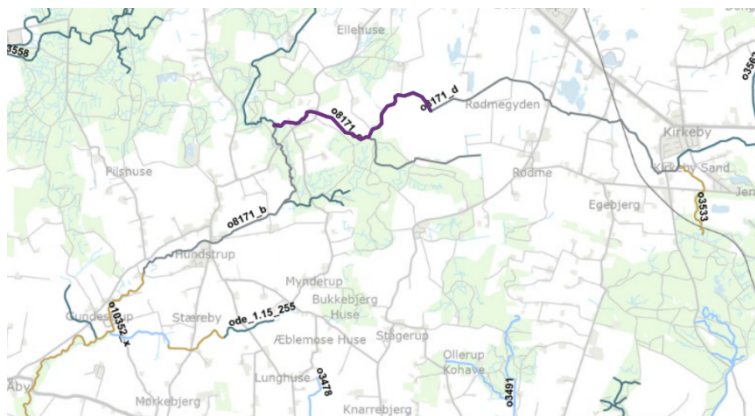
8) Kildeopsporing af miljøfremmede stoffer

I udkast til vandområdeplaner 2021-2027 (genbesøg) er udpeget fem vandløbsstrækninger, hvor der skal gennemføres indsatser med kildeopsporing af miljøfremmede stoffer med henblik på at sikre de fastsatte miljømål. Svendborg Kommune har gennemgået de konkrete indsatser i udkast til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt i høringsværktøjet "MiljøGIS for genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027". I forbindelse med gennemgangen

har kommunen følgende kommentarer til de fem indsatser og en generel kommentar i forbindelse med udstilling af data i vandplandata:

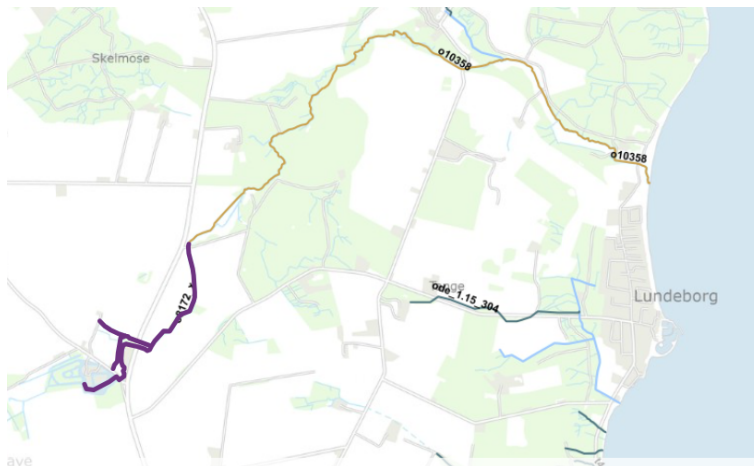
Vandplandata udstiller data, der ligger til grund for vurdering af vandområdernes tilstand. Det er i nogle tilfælde vanskeligt for kommunen at vide, hvad termene i vandplandata dækker over. Konkret er termene aggregerede data, beregnede data og modelleret data anvendt. Når kommunen skal anvende vandområdets tilstand til vurderinger i forbindelse med udledninger, vil det være nyttigt med en beskrivelse af, hvad termene aggregerede data, beregnede data og modelleret data dækker over.

Hørup Å:

En del af Hørup Å er udpeget til indsats med kildeopsporing af kobber og zink. Det er vandområde o8171_c, som er en vandløbsstrækning på 2,87 km. De to datapunkter for kobber i vandplandata er begge beskrevet som aggregerede data. Ifølge kemidata er der fem målinger fra 2018, som er anvendt i vandplandata. Her er det dog den højeste af de fem målinger, som er repræsenteret i begge datapunkter i vandplandata og ikke aggregeret data. Der henvises til ovenstående høringssvar i forhold til tydeliggørelse af, hvad aggregeret data beskriver.

Tange Å:

Den øverste del af Tange Å er udpeget til indsats med kildeopsporing af kobber og zink. Det er vandområde 08172_x, som er en vandløbsstrækning på 2,16 km. De aggregerede data for kobber i vandplandata er under grænseværdien for kobber. Dermed bør indsatsen for kobber fjernes eller data skal tilrettes i vandplandata.

Hammesbro bæk:

Den nederste del af Hammesbro Bæk er udpeget til indsats med kildeopsporing af antracen. Det er vandområde o3541_a, som er en vandløbsstrækning på 2,33 km. Antracen med grænseværdi 0,050 mg/kg TS er målt til 0,055 mg/kg TS i en prøve i 2022. Det er et spinkelt datagrundlag specielt set i lyset af overskridelsen størrelsesorden. Der opfordres til at opbygge et bedre datagrundlag ved konkrete målinger for de enkelte stoffer.

Østerrenden:

Østerrenden er udpeget til indsats med kildeopsporing af kobber, zink og perfluorooctansulfonsyre (PFOS). Det er vandområde o3511_x, som er en vandløbsstrækning på 2,51 km.

De aggregerede data for zink og perfluorooctansulfonsyre i vandplandata er under grænseværdierne for henholdsvis zink og perfluorooctansulfonsyre. Data fra kemidata viser, at det er de laveste af de målte værdier, som er anvendt i vandplandata og beskrevet som aggregeret værdi. Enten skal data i vandplandata rettes eller også bør indsatsen for zink og perfluorooctansulfonsyre fjernes, da de nuværende

værdier i vandplandata er under grænseværdien. Der henvises til ovenstående høringssvar i forhold til tydeliggørelse af, hvad aggregeret data beskriver.

Den anvendte data for kobber, zink og perfluorooctansulfonsyre (PFOS) i vandplandata er fra 2016. Der opfordres til at opbygge et bedre datagrundlag ved konkrete målinger for de enkelte stoffer.

Trappebækken:

Trappebækken er udpeget til indsats med kildeopsporing af kobber, zink, pyren, phenanthren, benz(a)anthracen, antracen og naphthalen. Det er vandområde o8151_b_y, som er en vandløbsstrækning på 2,68 km.

Naphthalen med grænseværdi 0,14 mg/kg TS er målt til 0,15 mg/kg TS i 2020. Det er et spinkelt datagrundlag specielt set i lyset at en meget lille overskridelse. Der opfordres til at opbygge et bedre datagrundlag for de enkelte stoffer, specielt i tilfælde, hvor overskridelsen er meget begrænset.

Kildeopsporingen af antracen, benz(a)anthracen, phenanthren og pyren bygger på et datapunkt fra 2020. Der opfordres til at opbygge et bedre datagrundlag for de enkelte stoffer.

De aggregerede data for zink i vandplandata er under grænseværdien for zink. Data fra kemidata viser, at det er den laveste af de målte værdier som er anvendt i vandplandata som aggregeret værdi. Enten skal data i vandplandata rettes eller også bør indsatsen for zink

fjernes, da de nuværende værdier i vandplandata er under grænseværdien. Der henvises til ovenstående høringssvar i forhold til tydeliggørelse af, hvad aggregeret data beskriver.

Ollerup Sø

Ollerup Sø er udpeget til indsats med kildeopsporing af antracen. Det er vandområde 232 Ollerup Sø, som har et areal på 0,22 km².

Antracen med grænseværdi 0,02 mg/kg TS er målt til 0,028 mg/kg TS i 2014. Siden 2014 er der gennemført et kloakprojekt som har reduceret udledningen fra fælleskloakken til Ollerup Sø. Effekten af denne reduktion af overløb kan ikke ses, når data fra 2014 anvendes. Det er et spinkelt datagrundlag specielt set i lyset af en mindre overskridelse. Der opfordres til at opbygge et bedre datagrundlag for de enkelte stoffer specielt i tilfælde, hvor overskridelsen er begrænset.

9) Urealistisk tidsfrist

Med Vandområdeplan 2021-2027 (genbesøg) opstilles en lang række ambitiøse miljømål. For langt hovedparten af vandområderne er målet, at der skal opnås god økologisk tilstand, hvilket betyder, at der i grundvand, søer, vandløb og kystvande kun må være "mindre afvigelser" fra den upåvirkede tilstand (reference-tilstanden) inden planperiodens udløb i 2027.

Det er ikke realistisk at forvente at de indsatser, der er i høring nu, sammen med de allerede kendte indsatser, kan gennemføres inden udgangen af 2027. Kommunerne vil have meget kort tid til at gennemføre de konkrete indsatser og det vil ikke kunne nås alene af

administrative årsager. Næsten enhver indsats vil kræve, at der udarbejdes forundersøgelser, udbudsmateriale til rådgiver og anlægsarbejde, lodsejerdiallog, myndighedsarbejde osv. For de fleste vådområdeprojekter indgår også jordfordeling, som erfaringsmæssigt kan være en meget langvarig proces. Alle trin kræver store administrative resurser og de tager tid.

Desuden skal naturen have tid til at reagere på indsatserne. Nogle gange ses effekten næsten øjeblikkeligt, andre gange må man forvente, at det tager år hvis ikke årtier, før de biologiske systemer reagerer fuldstændig på en indsats. Forbedres de fysiske forhold eller fjernes en spærring i et vandløb eller genåbnes en rørlægt strækning, skal faunaen have tid til at indvandre. Det vil ske forholdsvis hurtigt. Modsat er det kommunens vurdering at indsatser, i forhold til at reducere påvirkning fra næringsstoffer blandt andet i søerne og i de kystnære områder, vil være en langvarig proces, som på ingen måde kan nås inden vandrammedirektivets frist om målopfyldelse.

10) Grundvandsindsatser:

I forhold til godkendelsesordningen for pesticider:

VAP omfatter kun fire forsøgsmarker i den nuværende udformning. Set i lyset af mængden af sprøjtegifte, der er tilgængelig på markedet, sammenholdt med den komplekse og forskelligartede geologi, der udgør den danske undergrund og den påvirkning sprøjtegifte har på mennesker og dyrs sundhed, så er fem (seks) forsøgsmarker næppe nok til effektivt at vurdere og i særdeleshed konkludere, om udvaskningsegenskaberne for et specifikt middel, vil være repræsentative og overførbare på tværs af kommunernes forskelligartede geologiske udgangspunkter, grundvandsforhold og jordtyper. Det er essentielt at udvide antallet af forsøgsmarkerne, så de favner bredere i henhold til geologi, jordbundstyper, nedbørsforhold og dræningsforhold mv.

Svendborg Kommune anbefaler derfor, at antallet af forsøgsmarker udvides betragteligt, så godkendelsesordning for pesticider, der i sidste ende skal beskytte danskerne mod et diffust giftindtag (grundvand, fødevarer, luftbåret), sker på et større og bedre videns- og datagrundlag.

I forhold til godkendelsesordning for biocider:

Hvis grundvandsbeskyttelse er en oprigtig hensigt, og hvis der er et reelt ønske at værne om mennesker og dyrs sundhed, vil man hurtigt nå den erkendelse, at det bør være forkert, at midler kan anvendes kommercielt i en årrække, inden de bliver endeligt vurderet og

godkendt i medfør af biocidforordningens regler og godkendelsesprocedurer.

"Derved vil risikoen for grundvand blive vurderet for langt flere biocider og med mere omfattende dokumentationskrav end i dag, hvilket derved bidrager til at sikre en beskyttelse af grundvandet."

Ovenstående postulat er givetvis rigtigt, og der vil vel opnås en bedre grundvandsbeskyttelse "efter en årrække", når biociderne bliver endeligt gransket og godkendt, men det må samtidig være såre klart, at man i perioden op til løber en blind og hovedløs risiko, både i henhold til grundvandsbeskyttelse, sundhed og miljø som sådan.

Det sande perspektiv må være, at hvis man vil grundvandsbeskyttelse, så skal alle biocider, uden nogen undtagelse, godkendes via biocidforordningen m.fl., inden det (atter) kan markedsføres kommercielt, og indtil det eventuelt sker, så må brugerne af de pågældende midler "klare sig", med allerede godkendte midler.

Svendborg Kommune vil derfor opfordre til, at reglerne skærpes, så ingen midler kan anvendes kommercielt, førend de *også* er godkendt via godkendelsesordning for biocider.